

ali ne. Rusija razpolaga z močno vojsko, če tudi pravi, da je zoper vojno. To močno vojsko bo uporabljala za osvoboditev Besarabije, ki je zdaj priključena Rumuniji, ali pa zoper domače upornike.

V Avstriji — boj na nož! Nikjer tako, kakor ravno v Avstriji, se vrši boj med socialističnim in našim političnim nazorom. Niso še pozabljeni krvavi dnevi od 15. julija dalje, ko sta se ta dva nazora že udarila na ulicah in je socialistični začasno propadel. Bliža se nov boj. Otvorila ga bo razprava o najemnini.

Svetovna tekmovalca. Amerika in Anglija sta postala zelo odločna nasprotnika in tekmovalca za svetovno nadvlado. Anglija je do zdaj prevladovala na ta način, da je imela v vseh delih sveta velikanske kolonije, ki jih je izžemala. V teh delih sveta pa se zdaj narodi vedno bolj upirajo angleški nadvladi. Če Anglija kolonije izgubi, bo naravnost beraška država.

»Ljubo doma, kdor ga pozna...«

Pismo mladini na deželi.

Naj veljajo te vrstice mladini na kmetih, ki hoče zapustiti domačijo in se seliti v mesta.

V zadnjem času opazujemo, da ljudje z dežele neprestano silijo v mesta. Nešteto mladih ljudi išče službe v mestih in sicer z izgovorom: »da bi lažje živeli...!« Da bodo ti ljudje vsaj malo spoznali, kako je dandans s službami v mestih, naj vam priča sledeče:

V Mariboru je danes glasom izkaza uradne »Posredovalnice za delo« nad 1400 ljudi brez službe, brez kruha. In to so po večini družinski očetje! Ako mladi ljudje, ki imajo svoje misli obrnjene v mesto, tega ne verjamejo, naj vprašajo v Mariboru na magistratu ali pri »Borzi dela« in dobili bodo odgovor, ki jih bo naravnost pretresel. Poleg 1400 brezposelnih je v Mariboru okoli 200 družin brez stanovanja. Po drvarnicah in drugih šupah stanujejo družine v sredi zime z malimi otroci vred. Mestna občina sicer hvaljevredno skrbi za zgradbo hiš, ali pre malo ima sredstev, da bi se vsem pomagalo iz strašne bede.

Na stotine ljudi prosjači od hiše do hiše, dasiravno daje mestna občina brezplačno hrano stotinam ubogih revežev. Naši samostani in dobre krščanske hiše storijo, kar morejo, da tešijo revežem glad.

Za vsako službo se naravnost puli in tepe na stotine ljudi. In še hujske bo! Do 1. aprila bo odpuščenih pri financarjih, carinikih in v drugih državnih službah več tisoč oseb.

Vse to glasno opominja mladino na deželi: »Ostanite doma! Ljubo doma, kdor ga pozna!«

Pri piscu teh vrstic je bil te dni oče z štirimi malimi otroci. Razcapana mu je bila obleka, otroci pol nagi. Mož pravi: »Ljubi gospod! Usmilite se me! Dajte mi 40 dinarjev, da se peljem z železnico domov. Zena leži v bolnišnici. Otroci že dva dni niso ničesar zaužili. Dela ne dobim. Grem raje zopet nazaj h kmetu za zadnje ga hlapca. Prokleti tisti čas, ko sem zapustil svoj dom in se preselil v mesto...« Groza me je obšla pri pogledu na moža sem njim hrane in denarja za pot nazaj in njegove izgajene nedolžne otroke. Dal

v domačo občino. Moža sem poznal še iz mladih dni. Kot razborit, zal in krepak mladenič je zapustil očetovo hišo... Vrača se izmozgan in kot izgubljena — ovca...

Mladenci, mladenke! Ne zamerite mi, da vam pišem te opomine. Ko sem lansko leto napisal za »Slovenskega Gospodarja« smiselno enak članek, dobil sem več pisem, v katerih so mi očitali, da ne privoščimo viničarskim in kmetiskim fantom in dekletam boljšega, udobnega življenja v mestu...

Mislil pa, da kdor hoče, bo ta članek razumel in ostal doma in ne bode silil v svojo lastno nesrečo, ne bo silil v mesta in fabrike...

Marija z detetom.

Materam za Svečnico.

Pisatelj Förster pripoveduje o materi, ki je pomagala sinčku pri domači nalogi. Povedala mu je nekaj misli, popravila mu je njegove okorne stavke. Med tem prosi deček: »Gospod učitelj nam je prepovedal, da bi si dali pri nalogi pomagati. Če bo vprašal, ali sem napravil sam nalogo, kaj naj rečem?« — »Seveda mu moraš povedati resnico! Pa saj tako ne bode vprašal«, odvrne mati. Ponoči pa je mati mislila na nalogo. Šlo ji je skozi glavo: »Kaj le sem fantu svetovala! Kaj bo v življenju z mojim otrokom, če bode vedno govoril resnico? Smejali se mu bodo, sovražili ga bodo, nikjer ne bode prišel naprej. Kako sem le mogla dati otroku ta nespameten nasvet. Čudno, kako nam stari nauki še vedno silijo na jezik in čisto pozabljamo, da se s temi rečmi v današnjem času ne da več živeti.«

Naloga, ki jo je prinesel deček v šolo, je bila ena najboljših. »Tvoja naloga zasluži prav dobro«, pravi učitelj. Vpraša pa tudi: »Si jo napravil sam?« — »Ne«, odgovori fant, »mati mi je pomagala.« — »Prav, potem dobi tvoja mati prav dobro!«

Ko je pripovedoval deček to doma, mu je mati rekla: »No ja, saj je lepo, da si govoril resnico, pa pravzaprav bi ti ne bilo treba povedati.«

»Mislil sem na tvoje besede: Seveda moraš resnico povedati«, pravi sin.

»Da, saj tudi jaz nisem za laž, pa včasih je že tako, da ni treba resnice govoriti. Drugim nič ne koristiš, sebi pa samo škoduješ.«

Deček je poslušal z odprto dušo in žal mu je bilo, da je bil odkritosrčen. Sam sebi se je zdel nespameten. Ko je dorastel, je postal kupčevalec z vsem. Znano je bilo, da je pri njegovih kupčijah veliko nepoštenega, čeravno mu nikdo ni mogel z zakonom do živga. Mati je imela pri njem brezskrbno, udobno življenje. A mirna in zadovoljna ni bila v tej udobnosti, če je mislila, kako je ta udobnost pridobljena, in če je mislila na dušo svojega sina.

Posebna žalost pa jo je še presunila, ko se je nekoč čisto jasno povedlo, kdo je tega kriv. Nad njeno posteljo je visela stara Marijina slika. Marija drži v naročju svojega otroka, na obrazu se ji vidi veselje, zraven pa tudi globoka žalost. Ve,

da bo otrok, ki ga je spočela od Sv. Duha, odrešenik in križani ob enem. Kot človeška mati čuti v svojem srcu sedméri meč, a kot dekla Gospodova je vesela, da bode njen otrok izpolnil voljo božjo. Ko se je nekega dne ozirala po sobi in so ji oči za trenutek obvisle na tej sliki, ji je naenkrat prišlo veliko spoznanje! Na svojem otroku doživi mati to, kar nosi v globočini svoje duše. Če mati preda svojega otroka Duhu božjemu, ali pa ga preda posvet nemu duhu, to odloči njegovo življenje, to napravi njegovo pravo usodo. Le malo, prav malo mater je, ki bi hotele svojega otroka roditi, predati, vzgojiti čisto za Boga — na celi črti. Tudi jaz sem grešila nad svojim otrokom. S tisto nalogo, s tistim nasvetom, ki sem ga drugi dan svojemu sinu dala, sem ga izročila posvetnemu duhu. In je poklicala svojega sina, mu pokazala podobo Marijino, pa mu rekla: »S tisto nalogo takrat ti nisem prav svetovala.«

Mati! Danes na Svečnico je tudi za tebe trenutek, ko naj bi pogledala na Marijo z otrokom. Kakor je ona šla današnji dan s svojim otrokom v tempelj in ga darovala Bogu, tako si tudi ti enkrat stopala s svojim otrokom v cerkev. Velik, svet je bil ta trenutek! Ko si s svojim otrokom v naročju klečala pred altarjem, zatopljena v globoko molitev, si bila kakor svečenica, ki daruje Bogu veliko daritev. Darovala si Bogu svojega otroka, izrazila si svojo voljo, da naj bo tvoj otrok — božji.

Mati, ali res izvršuješ to svojo daritev? Ali je res vse, kar govoriš svojemu otroku, kar ga učiš, kar mu svetuješ, tako, da vodi otroka k Bogu, tako, da postaja tvoj otrok božji? Ali pri vsem tem misliš, kaj bo iz tvojega otroka tam na koncu njegovega življenja, ali pa samo računaš, kaj bo koristilo tvojemu otroku samo za ta svet, četudi bi bil nezvest Bogu?

Kaj je ona mati, ki si je mislila, kako se bo godilo mojemu otroku, če bo govoril vedno resnico in mu je nasvetovala laž, napravila iz svojega otroka? Navajanje otroka k neresnici, k nečimurnosti, k malim nepoštenostim, k sovraštvu, kakor to odloči usodo otrokovo kaj napravi iz njega! Mati, glej danes na Marijo z detetom in bodi tudi ti taka mati, bodi tudi kot mati dekla Gospodova!

Usoda katoličanov v boljševiški Rusiji.

Kakor znano, se v carski Rusiji katoličanom ni godilo najbolje. Režim jim je nasprotoval, jih oviral, tako marsikateri je moral radi svojega katoliškega prepričanja v Sibirijo. Veliko slabše pa se godi katoliški cerkvi pod boljševiško Rusijo! V spominu je še, kako je bil pred leti umorjen duhovnik Budkovič in kako bi še tudi bila ista usoda zadela nadškofa Cieplaka, ko bi se ne bile potegnile zanj nekatere evropske države. Od tedaj še ni prenehalo preganjanje katoličanov.

Leta 1924 so zaprli 10 katoliških duhovnikov. Naslednje leto jih je moralo zopet precejšnje število v ječe ali pregnanstvo. Med temi je bil tudi Ivan Kovalski, ki je bil dne 2. januarja 1926 v Smolensku ustreljen. Ko so ga pripeljali na morišče, je zaprosil za duhovnika, da bi se spovedal. To so mu gladko odklonili in mu zaukazali, da stopi k stebri, ob kate-

rem so ga hoteli ustreliti. Mučenik dvigne roko, da bi se še zadnjikrat v svojem življenju prekrižal, a mlad boljševik prikoči ter mu s sabljo odseka roko, nato mu nekaj strelav konča življenje. L. 1927 so zopet zaprli nad 10 duhovnikov in nekatere mladeniče, ki so se pripravljali za duhovniško službo. Istočasno so pregnali 10 frančiškank, ki so podučevale in vzgajale zapuščene otroke, otroke pa so vtaknili v boljševiške zavode, da jim iztrgajo vero iz mladih src.

Vseh katoličanov latinskega obreda je v celi Rusiji okoli 230.000. Od duhovnikov jih je 150 razkropljenih po krajih izven Rusije, 88 jih je pa v ječah ali v pregnanstvu, ali se pa morajo skrivati pred svojimi preganjaleci. Razumljivo je, da v teh razmerah verniki pogrešajo potrebnega poduka, službe božje, zakramentov in tolažbe. Pomagal jim je zelo škof Herbingy, ki je kot papežev odposlanec potoval po Rusiji, dokler mu ni namignila boljševiška vlada, da ji je njegovo bivanje na Ruskem neprijetno. Ravno tako hudo preganjanje morajo trpeti katoličani vzhodnega obreda, ki jih je tudi nekaj na Ruskem. Kako sovražijo vlastodržci na Ruskem katoliško Cerkev, je pa najbolj razvidno iz tega, da so obsodili papeža na smrt in mu poslali smrtno obsodbo v Vatikan. Tako mu povračujejo, ker je za velike lakote v Rusiji poslal tja svoje odposlance, da bi vsaj nekoliko omilil grozno bedo.

V vseh teh žalostnih razmerah pa katoličani ne izgubijo poguma, temveč vztrajajo pri svojem prepričanju in delajo naprej. Nadškof v Mohilevu, pod čigar oblastjo so ruski katoličani, vzdržuje izven Rusije dva zavoda, v katerem se vzgajajo duhovniki za Rusijo. Lansko leto so bili posvečeni 4 mladi duhovniki, ki mislijo iti na težavno in nevarno delo v svojo nesrečno domovino. V Varšavi izdajajo tudi katoliški list za Rusijo. Imenuje se »Kiteš«, bodri katoličane in se trudi za zjedinenje pravoslavne cerkve s katoliško.

Kakor katoličane, preganja današnji ruski režim tudi pravoslavne in sploh vsako vero. V vsakem kraju imajo organizacijo »kozmomolcev«, to je mladina, ki divja na vse načine proti veri. Izdajajo tudi list »Brezbožnih«, ki blati in pobija na najostudnejši način vero. A vkljub vsemu temu niso veliko dosegli. Res so dobili za enkrat na svojo stran precej mladine delavske, pa tudi kmečke, kateri so dovoljevali vsako razuzdanost. Pa ravno radi tega divjanja se je verska zavest začela zelo močno buditi. Ljudje so z vso odločnostjo stopili na stran preganjane vere in povsod, tudi med delavsko mladino in v armadi so verski krožki, ki hočejo delati za vero in za versko življenje. Ima krščanstvo v sebi nekaj, kar se ne da ubiti, kar vedno na novo oživi ter vleče človeške duše nase. To je Kristus — življenje človeških duš.

Otok Krakatau leži v Sundži ožini med velikima otokoma Java in Sumatra. Ognjenik zadnje dni zopet bruha gorečo lavo 1200 m na visoko. Te tisočmeterske ognjene stebre spremlja votlo grmenje in morje okrog otoka je silovito razburkano. Vsi znaki ognjenika kažejo, da bi znalo priti do enake nesreče, kakor leta 1883, ki se je pripetila tako-le: Bilo je dne 27. avgusta 1883. Takrat je najvišji vrh tega vulkanskega otoka, Pik Perbuatan, med strašnim bruhanjem razpočil in utonil pod morje. Mesto Batavia na Javi je bilo 36 ur zagrnjeno v popolno temo. Otok je bil posut s pepelom. Najhujši pa je bil morski val, ki je nastal vsled pogreznjenja vulkana (ognjenika) in je na vseh bližnjih otokih uničil 36.147 človeških bitij. Na otoku Java je popolnoma porušil tri mesta in 165 vasi, 132 vasi pa je hudo poškodoval. Razpok so slišali na Filipinih in v jugozapadni Avstraliji. Krakatauški pepel se je pa razširil po vsem svetu, tako da so se od leta 1883 do leta 1886 po vsem svetu opazovali čudni svetlobni pojavi in je bila večerna zarja škrlatasto rdeča. Pepel je vzdignilo 60.000 m visoko in ga je zračni val nesel po vsej zemeljski obli. Po nezgodi je ostal od otoka Krakatau samo južni del z vulkanom Pik Rakata. Preje je znašal obseg otoka 33 1/4 kvadratnih kilometrov, po nezgodi pa samo še 15.

USMRTITEV 17LETNEGA MORILCA.

Amerikanska roka pravice ne pozna šale, ako zaloti kakega morilca in ga tira na odgovor. V državi Ohio je bil te dni usmrčen v Združenih državah Severne le komaj 17letni morilec Floyd Hewitt. Ta morilec je najmlajši, ki je bil doslej usmrčen v Združenih državah Severne Amerike. Sodna obravnava je ugotovila, da je bil ta mladenič vedno miren in pošten, da pa ga je nekega večera plesna godba, ki jo je poslušal po radiu, spravila v tako spolno razpoloženje, da je udril v sosedno stanovanje, kjer je bila doma sama neka mlada ženska. Ker se je branila, je pograbil neko kladivo, ki je bilo slučajno v sobi, ter jo je toliko časa tolkel, dokler ni bila mrtva.

Revna družina z 22 otroki. V vasi Basel v Belgiji živi revna obitelj Van Hull. Bog je blagoslovil to družino s posebno obilnim zarodom. Žena Van Hulla je rodila 21 otrok, ki so vsi živi in zdravi, sedaj pa pričakujejo že 22. dete. Zakonca sta se vzela leta 1903. Skoro vsako leto se jima je rodil en otrok in zadnjemu detetu je bila krstna botra sama belgijska kraljica. Družinica Van Hulla živi v zelo skromnih razmerah. Mala hišica tega blagoslovljenega para ima samo tri sobe in tako malo postelj, da spe po trije otroci na enem ležišču. Starejši sinovi pa se morajo celo zadovoljiti s počivanjem na seniku.

ZALOSTNI SADOVI BOLJŠEVIŠKE VZGOJE.

V Rusiji se je zgodil ta le vse obsodbe vredni slučaj, ki nam priča, kam dovede mladega človeka brezsrčna in surova — boljševiška vzgoja: V Carskem selu pri Leningradu je živel rodovina nekega gimnazijskega profesorja. Imel je ženo in dva sinova. Starejši, nekdanji častnik, je bival kot begunec na Finskem; imel je

26 let. Mlajši je imel 13 let in je bil gojenec sovjetske šole ter pionir. Starejši brat je vsako leto skrivaj obiskoval starše o božiču: prekoračel je ponoči bližnjo finski mejo, ostal dva, tri dneve na obisku, in odšel nazaj na Finsko, kjer je žagal drva. Več let je imel pri tem srečo. Letos pa so ga takoj po prihodu prijeli policaji in je bil ustreljen takoj po preiskavi, ne da bi prišel pred sodišče. Obupani oče je vprašal mlajšega sina, ali ne ve, kdo je mogel naznaniti njegovega brata. »To pa sem storil jaz!« je odgovoril pionir. »Prišel sem, da ne bom prizanesel niti očetu ali bratu, če sovražijo socialistično domovino!« — Nesrečni oče je ustrelil izdajalskega sina, z drugim strelom iz istega revolverja pa sebe. Mati, ki je izgubila tekom par ur moža in oba sina, je zblaznela. — Izdajalskega fantiča, ki je prikladal toliko gorja nad celo družino, so pokopali boljševiki z velikimi slovesnostmi, vojaškimi častmi in celo topovi so mu streljali ob odprtem grobu. Boljševiški kolovodje so že res popolnoma ob pamet!

Brat ustrelil nezvestega zaročenca svoje sestre. V Banjovcu v Hrvatskem Zagorju je živel posestnikov sin Josip Trčak, ki je bil zaročen s sestro Karla Trčka, Veroniko. Te dni pa je Josip brez posebnega razloga zapustil svojo zaročenko in se zaročil z drugo. Dan poroke je bil že določen. Zvečer pred poroko se je zapuščena Verona bridko razjokala, kar je brata tako razburilo, da je vzel svojo puško, šel pred hišo nezvestega zaročenca, ter ga poklical na razgovor. Komaj je izpregovoril besede: »Zakaj si zapustil mojo sestro?« je pomeril s puško na Josipa in sprožil. V trebuh smrtno zadet se je Josip zgrudil na tla in je kmalu nato izdihnil.

Nepojasnjeno zastrupljenje. V Zgornji Pristavi blizu Ptuja so se pri družini posestnika Horvata, obstoječi iz moža in žene ter petih otrok, pojavili pred nekaj dnevi znaki zastrupljenja. Podlegla sta najprej dva otroka, nato tretji in četrti otrok. Umrli je tudi že gospodar. O vzrokih zastrupljenja krožijo med ljudmi razne govorice. Nekateri govorijo, da je bila zastrupljena voda iz domačega studenca, drugi zopet trdijo, da so Horvatovi jedli gobe, oziroma, da so se zastrupili s pokvarjenimi klobasami. po drugem pripovedovanju pa so Horvatovi oboleli, ker so jedli zastrupljenega zajca.

Po tolikih letih se vrnil iz ruskega ujetništva. Bruno Stapel iz Teltowa pri Potsdamu na Nemškem se je vrnil iz Rusije v domači kraj, potem ko so ga smatrali že 11 let za mrtvega. V vojnem času je bil na ruski fronti ujet in so ga poslali v sibirsko mesto Kansk, kjer se je preživljal kot lekarniški pomočnik. Za časa revolucije se je prebil do Moskve, kjer so ga hoteli v »Mednarodno vojsko«, ki jo je tvorila mešana družba iz vseh narodov sveta. Ker se ji Stapel ni pridružil, so ga boljševiki zaprli in mu grozili z ustrelitvijo. Pod pretvezo, da vstopi v vojsko, se mu je posrečilo priti iz zapora in zbežati v belorusko mesto Oršo. Tam se je poročil z neko Poljakinjo in se je preživljal dolgo let zopet kot lekarniški pomočnik. Pozneje je prišel do Novgoroda, od tam mu je pomagal nemški konzulat v Leningradu domov kamor je prispel z ženo in dvema otrokoma.

NOVICE

NAJVEČJI OGNJENIK ZOPET BRUHA.

Otok Krakatau ima tudi ognjenik ravno istega imena, ki je največji na svetu.